

Mogelijk amendement HvV om afspraken vast te leggen

Oproep raad: herstel vertrouwen tussen ASML en buurtbewoners

Na een urenlang debat op 29 november over de bouwplannen van ASML lijken twee conclusies gerechtvaardigd. Eén: de Veldhovense multinational krijgt groen licht voor zijn beoogde bouwplannen tussen Kempenbaan en A67. En twee: het vertrouwen van omwonenden in ASML is volledig zoek. Dat is zelfs, zoals wethouder Caroline van Brakel het formuleerde, tot onder het nulpunt gedaald.

Een dag eerder had de manager vastgoed van ASML in zijn inspreekbeurt duidelijk gemaakt dat er aan één ding niet valt te tornen: de bouwhoogte van de cleanrooms langs de Kempenbaan. Die hoogte wordt bepaald door de omvang van de geavanceerde machines voor chipproductie die het bedrijf voor een wereldwijde markt maakt.

De focus in het debat lag daarom op de zaken waarop gemeente en omwonenden nog wél enige invloed kunnen uitoefenen: het zoveel mogelijk beperken van lichthinder en geluidsoverlast, alsmede de groenaankleding rond de nieuwe fabrieksgebouwen. En uiteraard het herstel van vertrouwen. Door op die punten zijn best te doen, kan ASML wellicht de Dreefbuurt en de Heiberg voor zich (terug)winnen.

‘Grote impact voor buurt’

“Het participatieproces van ASML met de buurt is vanaf het begin niet goed verlopen”, meende Hart voor Veldhoven-voorman Maarten Prinsen. “Het is mij veel waard als het vertrouwen terugkeert. Wij willen ons inspannen voor de omwonenden en de voor hen belangrijke zaken zoveel mogelijk vastgelegd zien. Daarom denk ik aan het indienen

van een amendement”, keek hij alvast vooruit naar de besluitvorming op 20 december.

Ook VVD-fractievoorzitter Chantal Gonzalez noemde de impact van de uitbreidingsplannen van ASML voor de buurt ‘zeer groot’. “En je kunt zeggen dat het geluid binnen de toegestane normen blijft, maar dan nog is het geen pretje als je daar dichtbij woont.” Zij roept de directie op om opnieuw met de buurt te gaan praten.

Youri van Oorschot (GBV) en Wessel Mandos (GroenLinks/PvdA) vinden dat B&W hier een rol in kunnen spelen. Het college zou de regierol kunnen pakken bij herstel van vertrouwen. De fracties van Senioren Veldhoven en D66 hintten op het opsplitsen van het ontwerp-bestemmingsplan: keur nog niet het hele plan goed, maar beperk je tot het zuidelijk deel dat niet onder vuur ligt. “Laat ASML vervolgens met een innovatief plan komen voor het noordelijk plangebied dat aan de Kempenbaan grenst”, stelde D66’er Erik Blokland voor.

Marina Heutinck (CDA) wees op het risico van ‘tonaal geluid’ door de installaties voor luchtver-

Op maandag 28 november vond het spreekrecht plaats over de agendapunten van dinsdag 29 november. Op dinsdag 29 november vergaderde de gemeenteraad. Deze avond stond vooral in het teken van verschillende bestemmingsplannen. Ook werd de eerste Rien Luijck Klare Taal Bokaal uitgereikt.

Met ‘Raadsnieuws’ heeft de gemeenteraad van Veldhoven een eigen medium. De artikelen bevatten een impressie van de raadsvergadering, geschreven door een onafhankelijk journalist in opdracht van de gemeente.

versing die ASML op zijn gebouwen plaatst. Het lage, brommende geluid blijft weliswaar onder de vereiste 50 decibel, maar kan toch door de buurt als hinderlijk worden ervaren. Zij schetste treffend het krachtenspel tussen een relatief kleine buurtschap en de multinational: “Eén machine van ASML is duurder dan de hele begroting van Veldhoven!”

Duivels dilemma

Wethouder ruimtelijke ontwikkeling Caroline van Brakel (CDA) erkende dat er sprake is van een ‘duivels dilemma’, omdat aan bouwhoogte en bouwmassa niet kan worden getornd. “Toch heeft ASML met een aantal concessies al een been bijgetrokken. En ze willen nogmaals met de buurt aan tafel. Er zijn handreikingen gedaan op het gebied van bouwhoogte langs de Kempenbaan, en ze willen verder praten over vermindering van lichtvervuiling en geluidsoverlast.”

Op de wens van vooral Hart voor Veldhoven en VVD om nieuwe vervolgafspraken over de invulling van het terrein vast te leggen, reageerde de wethouder echter terughoudend. “Ik wil ervoor waken om alles precies vast te leggen, als het ware te juridiceren.” Ze werd direct geïnterrupteerd door VVD-raadslid Vivianne van Wieren: “Maar het gaat toch over eerder gemaakte afspraken die niet zijn nagekomen? Dus dan is er alle reden om nieuwe afspraken wél vast te leggen.”

Het bescheiden applaus vanaf de publieke tribune bracht de wethouder niet uit haar evenwicht. “Laten we alsjeblief niet in een kramp schieten. Je kunt vertrouwen niet herstellen door alles tot achter de komma vast te leggen. ASML is nu voor het eerst op grenzen vanuit een woonbuurt gestuit, en heeft een fout gemaakt die ze blijft achtervolgen. Dat zal ze toch echt geen tweede keer overkomen.”

Inbreiding levert bijna 100 nieuwe woningen op

Twee grotere bouwprojecten in d’Ekker en Zeelst en een kleinere in Oerle zorgen voor een welkome uitbreiding van het woningbestand. De gemeenteraad was nu eens lovend over de gevoerde samenspraak met de omgeving en gaf direct zijn fiat aan de drie bestemmingsplannen. Ze gaan als hamerstuk naar de besluitvorming.

Centraal in d’Ekker, op de plaats van voormalige basisschool De Gansepoel, verrijst een appartementengebouw met 56 kleine en betaalbare

woningen voor een- en tweepersoons huishoudens. Allemaal sociale huurwoningen. “Precies waar deze wijk behoefte aan heeft. Er is daar veel

belangstelling voor doorstroming naar een appartement”, constateerde Robert Tros (Senioren Veldhoven) met voldoening.

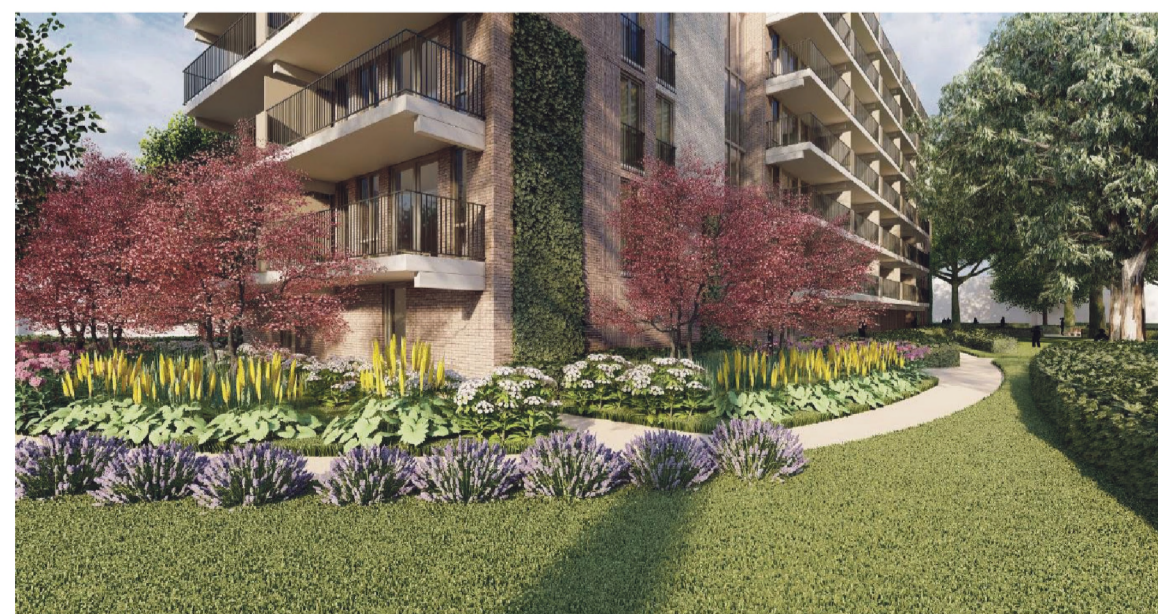
“Dit brengt een treintje op gang waardoor eengezinshuizen vrij komen voor een jongere doelgroep”, vulde Erik Blokland (D66) aan. Sander Antonis (VVD) merkte op dat hoogbouw in dit geval wordt omarmd. “De zeven bouwlagen vormen in de buurt kennelijk geen probleem.” Wel is door drie families aan de Lange Kruisweg een gezamenlijke zienswijze ingediend, maar deze leidt niet tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Positief onthaal

Een positief onthaal kreeg ook bestemmingsplan Kruisstraat 114b-116 in Zeelst. Op een terrein tussen Kruisstraat en Borghoutspark maken enkele verouderde bedrijfsgebouwen plaats voor in totaal 38 woningen: 8 sociale huur- en 18 middeldure koopappartementen, 10 levensloopbestendige tweekappers en 3 vrijstaande huizen. Een bestaande vooroorlogse villa wordt gerestaureerd.

“Alweer een mooi voorbeeld van de woningbouwversnelling die we nastreven”, stelde Frank van Gaart (Hart voor Veldhoven) vast. Wel vroegen Senioren Veldhoven en VVD aandacht voor ingediende zienswijzen van twee plaatselijke bedrijven. Zo is Lemmens Motorsport, die sportmotoren repareert, beducht voor toekomstige klagen burens als hij motoren laat proefdraaien. Volgens wethouder Van Brakel voldoet het bouwplan aan alle voorwaarden.

Een kleiner ontwerp-bestemmingsplan waar de raad op voorhand mee instemde, maakt de bouw mogelijk van vier vrijstaande woningen naast Zandoerleseweg 22.

Impressie Lange Kruisweg-Handwijzer

Eerste Rien Luijkx Klare Taal Bokaal gaat naar BSR

Burgemeester Delhez en raadslid Yvonne Luijkx te midden van de prijswinnaars van BSR.

Zes man sterk waren ze naar de raadzaal gekomen, om uit handen van de burgemeester de allereerste Rien Luijkx Klare Taal Bokaal in ontvangst te nemen: medewerkers en vrijwilligers van Bureau Sociaal Raadsliden (BSR). Zij ontvangen de ereprijs vanwege hun inspanningen om goed begrijpelijke brieven over moeilijke onderwerpen naar hun cliënten te sturen.

En dat is precies waar Rien Luijkx zich hard voor maakte. Het in mei 2021 plotseling overleden raadslid streed ook in de raad bij herhaling voor

begrijpelijke taal, taal op B1-niveau. "Als Rien dit van bovenaf ziet, zal hij zeker trots zijn", aldus echtgenote en raadslid Yvonne Luijkx.

Daklozenopvang

De winternacht opvang voor daklozen die Eindhoven onlangs opende achter het P+R terrein aan de Noord-Brabantlaan, heeft tot dusver niet of nauwelijks tot overlast geleid in Veldhoven. Dat zei burgemeester Marcel Delhez op vragen van GBV. "Er komen zo'n 20 tot 30 mensen per nacht. Die vertrekken 's morgens weer naar de binnenstad van Eindhoven. Onze boa's houden aan de rand van Zeelst een oogje in het zeil."

Dreefbuurt vecht tegen bierkaai, maar wint toch punten

Aan de bouwhoogte van 20 meter valt volgens ASML niet te tornen

Zeven sprekers uit de Dreefbuurt waren al aan het woord gekomen, met een waslijst aan klachten uit hun wijk. Over lichthinder, geluidsoverlast, bouwhoogte en het traject van samenspraak, dat schromelijk tekort is geschoten. Uit hun woorden bleek dat omwonenden niet veel vertrouwen meer hebben in grote buur ASML.

Namens die grote buur maakte daarna ook Teun Wartenberg, manager vastgoed bij ASML, gebruik van het spreekrecht. Die was meteen duidelijk: aan de bouwhoogte valt niet te tornen. Van de oorspronkelijke 30 meter hoogte langs de Kempenbaan is het bedrijf al teruggegaan naar 20 meter, maar lager kan 'absoluut niet'. "De gebouwen met de cleanrooms zijn zo hoog als nodig is. En voor de grote machines die wij tegenwoordig bouwen, kunnen we helaas niet zonder deze omvang."

Inschikkelijk toonde de ASML-man zich waar het ging over licht- en geluidsoverlast. "Lichthinder erkennen wij. Die is intussen al gereduceerd en wij zijn bereid om meer te doen, bijvoorbeeld door ramen af te schermen. Qua geluid voldoen we aan de maximale grens van 50 decibel, zelfs zonder geluidswal."

Wartenberg is bereid om het geluid op straatniveau van de Kempenbaan te meten. Hij zei dat ASML tot op heden nog nooit klachten heeft ontvangen over te hard geluid.

'Inpraak bleek eenrichtingsverkeer'

Op de klachten uit de buurt dat de beide inspraakbijeenkomsten over de bouwplannen begin dit jaar feitelijk neerkwamen op eenrichtingsverkeer – namelijk een stroom info vanuit

het bedrijf – ging Wartenberg niet diep in. "Het participatietraject gebeurde in overleg met de gemeente. Er is geregeld contact geweest met zowel de Dreefbuurt als de Heiberg. We kunnen niet iedereen tevreden stellen, maar we bouwen niet voor ons plezier."

En passant wees hij op de wereldwijde impact die ASML heeft, zoals de rol van nano-chips bij de ontwikkeling van covid-medicijnen en vaccins.

Het opnieuw inrichten van de geplande groenstroken, en dan op wens van de bewoners met groen blijvende bomen en struiken, is voor hem 'geen probleem'. Een suggestie van enkele sprekers en raadsleden om het gebouw 50 meter naar achter op te schuiven, gaat niet. Dan blijft er te weinig ruimte over voor de cleanrooms. Ook verdiept bouwen, vijf meter onder het maaiveld, is onmogelijk omdat de machines alleen onder een zeer geringe hellingshoek kunnen worden geplaatst.

'Vrijbrief college aan ASML'

Weinig aanknopingspunten dus voor de Dreefbuurt. Inspreker Jacques van der Pijl uitte zijn ongenoegen over de samenspraak. "Bij zo'n ingrijpend traject verwacht je een luisterend oor, geen monoloog van één kant." Hij verweet het college

Opnieuw forse financiële tegenvaller Kempenbaan

Wethouder Jeroen Rooijackers (GroenLinks/PvdA) had aan het begin van de raadsvergadering slecht nieuws. De gemeente kan de BTW over grote wegenprojecten (verbreding Kempenbaan-West, op- en afritten A67) niet terugvragen. Dat betekent een tegenvaller van liefst 5 miljoen euro, waarmee hij geen rekening heeft gehouden.

"We zijn wel de opdrachtgever, maar niet de eigenaar van het project. Dat is Rijkswaterstaat. We gaan dit nu met de provincie en andere partijen bespreken om te zien of we deze tegenvaller kunnen verdelen. In december zal ik dit terugkoppelen naar uw raad."

Extra steun voor minima

Als de raad op 6 december instemt, trekt de gemeente Veldhoven 1,38 miljoen euro uit om de minima dit jaar extra te ondersteunen. Bij de oordeelsvorming reageerde de raad positief op het voorstel van B&W, dat mede mogelijk is door extra financiële armslag van het rijk.

Concreet bestaat de steun uit twee elementen. Ten eerste gaat de energietoeslag over 2022 met nog eens 200 euro omhoog tot een totaal van 1500 euro. Bovendien komen hier méér inwoners (zo'n 500 huishoudens) voor in aanmerking, omdat de gemeente de inkomensgrens wil verhogen van 120 naar 130% van het sociaal minimum.

ASML-Campus (foto: de heer Van Cootwijk)

dat het aan ASML een vrijbrief heeft gegeven om tot 30 meter hoogte te bouwen. Dat is nu wel teruggebracht tot 20 meter, maar via een 'achterdeurtje' kan het bedrijf volgens hem nog steeds 10 meter extra de hoogte in. Ook voor de raad had hij een boodschap: "Het stellen van grenzen vereist moed!"

Hanneke van Cootwijk bracht namens de Dreefbuurt de lichthinder ter sprake. Ter illustratie liet zij nachtelijke opnames zien van de hel verlichte ASML-campus. Zij riep B&W op om op dit gebied harde eisen te stellen, in plaats van naar bestaande richtlijnen te verwijzen. "Dus geen verlichting boven op daken. Meer screens rond lichtbronnen en voor ramen plaatsen."

Wijkgenoot Pleun Dona beet zich juist vast in het geluid. Boosdoeners zijn vooral de installaties voor luchtbehandeling bovenop gebouwen, die volgens een eerste akoestisch rapport 72 dB produceren. Een tweede rapport van ASML laat overigens lagere waardes zien. Vooral de Genderstraat en Kleine Dreef zullen last hebben van het lage, brommende geluid.

Beide straten hebben ook de meeste visuele hinder door het uitzicht op een langgerekte 'muur' van gebouwen met getrapte hoogtes van 12 tot 30 meter. Voor inspreker Heidi Phoelich is daarmee aan de geldende regels voldaan, "maar volgens die regels zitten wij wel twee maanden per jaar in de schaduw. Terwijl we hier wonen vanwege het zonlicht. Er is meer naar de regels gekeken dan naar het welzijn van bewoners."